

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇ. ਜੇ.

ਬਿਰਜੀ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪਿਰਥੀ ਈਟੀਸੀ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 725 ਆਫ 1970

26 ਮਈ 1972

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1913 ਦਾ 1)— ਧਾਰਾ 15— ਧਾਰਾ 15(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ— ਕੀ ਓਵਰ-ਰਾਈਡ ਸੈਕਸ਼ਨ 15(1)— ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਨਾ-ਨਾਨੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ - ਕੀ ਧਾਰਾ 15 (2) (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਕੱਲੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ - ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1913 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) of ਸੈਕਸ਼ਨ 15 of the ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰ-ਰਾਈਡ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ 1 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੋਵੇਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਪਰਾ 13)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(2) ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਛੂਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ, ਅਗਾਊਂ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 15(2)(a)(II) ਅੱਗੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਂ ਦਾ ਭਰਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕੁੰਜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਜਾਂ ਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਖੜੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ

ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ।

(ਪਰਾ ੫)

21 ਮਈ, 1970 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ, ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਏ 712/65 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਹਿਸਾਰ, ਮਿਤੀ 20 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, 1965, ਜਿਸ ਨੇ 19 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮਹਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਸੀ .

ਆਰ ਐਸ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਆ ਮੱਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੀ ਉਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਐਕਟ, 1913 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 15(2)(ਏ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।) .

(2) ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ - ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਸੀ। ਬਿਰਜੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੇਟੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀ. ਮਹਾਕੌਰੀ। ਗੁਲਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਰਦ ਜਾਂ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਰਜੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਧੀਆਂ। ਮਹਾਕੌਰੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ।

(3) 9 ਜਨਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ, ਇੰਦਰ, ਮਹਾਵੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਉਕਤ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਾਕੌਰੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਧੀਆਂ) ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਰਥੀ ਸਿੰਘ, ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾਲਾ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 11,000 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਰਜੀ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੁਣ ਸਾਂਝੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਖਾਸ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡਾ. ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਬਿਰਜੀ ਦਾ ਸੂਟ 11,000 ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਹਿ- ਸ਼ੇਅਰਰ ਸੀ, ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਨੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰੀ, ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(2)(ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ,

ਇਕਮਾਤਰ ਆਧਾਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਟਰ ਅਗਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

(4) **The Theo persons Vinonwhom theatrof pre-emptions vestref reserve of pre-emptiouts vest reprit of the griculture land and village imovelable property**, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਐਕਟ, 1913 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਸਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ

Birjee v. Pirthi, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ: -

“**15(1)** ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਅਚੱਲ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਮੁੜ-ਸਪੀਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ: -

(a) * * * * *
* * * * *

(b) ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੀ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਜਾਂ ਧੀਆਂ ਜਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਜਾਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ;

ਦੂਜਾ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਜਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ;

ਤੀਜਾ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ;

ਚੌਥਾ, ਦੂਜੇ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰਾਂ ਵਿੱਚ;

ਪੰਜਵਾਂ, * * * * *

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ **15(2)**, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

"ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ: -

(ੳ) ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਦੁਆਰਾ ਹੈ, ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸਨ ਵਾਸ ਹੋਵੇਗਾ: -

: (I) ਜੇ ਵਿਕਰੀ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ, ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ

• r r ਭਰਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ;

...

- (ii) ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੀ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਦੁਆਰਾ, ਮਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- (ਬੀ) ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਬਣਤਰ: -
- (i) ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪਤੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਵਿੱਚ।
- (ii) ਦੂਜਾ, ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ> ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਿੱਚ।

(5) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ, "ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ"। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਵਜੋਂ ਬਿਰਜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਨੇ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਮਹਾਕੌਰੀ ਕਦੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(2)(ਏ) ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੇਚਿਆ ਜਾਣਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਜਾਂ ਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(2) ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਅਚਨਚੇਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

Birjee v. Pirthi, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰੀ-ਇਮਪਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜੇ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ, ਅਗਾਊਂ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 15 (2) (ਏ) (II) ਅੱਗੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਂ ਦਾ ਭਰਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕੁੰਜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਜਾਂ ਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਨੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਉਸੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਤ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ.

(6) ਇਹ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਕਿ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਆਪਣੇ ਨਾਨੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਦੋਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਕਰੋ।

(7) ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(8) *ਦੇਵੀ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਨੰਦੂ ਅਤੇ ਹੋਰ (1)* ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਔਰਤ ਮਾਲਕ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹਨ।

(1) 1962 ਕਰ. ਐਲਜ਼ੇ 97.

(9) ਵਿਚ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ. ਭਗਵਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਕਿਸੇ ਮਰਦ ਜਾਂ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਦੇਵੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। (ਸੁਪਰਾ)।

(10) ਜੈ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੁਗਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ (1) ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਦੋਵਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(11) ਏ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ,ਤਿਟਵਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਆਈਫ 15(2) ਵਿੱਚ ਐਨ ਸ਼ਬਦ*£ "ਸਫਲ" 1 ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਇੱਕ ਔਰਤ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅੰਤਰ ਵਿਵੇਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ।

(12) ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (5) ਵਿੱਚ, ,ਟਿੱਟਵਵਾਸ 11 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੀ-ਐਪਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15(2) ਓ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਮਾਧਿਅਮ', 'ਏਜੰਸੀ', 'ਸਾਧਨ', 'ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਦੁਆਰਾ', 'ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ', 'ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ' ਆਦਿ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਵੀ 'ਦੇ ਕਾਰਨ', 'ਦੇ ਕਾਰਨ', 'ਤੋਂ ਅਤੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ', ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਰਥ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਗੈਰ-ਅਬਸਟੈਟ ਕਲਾਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ., ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ

(2) 1966 ਕਰ. ਐਲਜੇ 10.

(3) 1967 PLR 475

(4) 1966 PLR 589

(5) 1968 PLR 752

ਸੰਤ ਲਾਇ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਆਦਿ (ਤੁਲੀ, ਜੇ.)

(13) ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰ-ਰਾਈਡ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ ਦੋਵਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਉਭਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ, ਦੂਜੀ, ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਪੂਰਵ-ਉਮੀਦ ਲਈ ਖੁੱਲੀ ਹੈ।

(14) ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਜੀ ਓਪਲ ਸਿੰਘ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਬੀ. ਐੱਸ. ਜੀ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਬਲਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.

ਸੰਤ ਲਾਲ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

-

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, ਆਦਿ, — ਉੱਤਰਦਾਰ।

- - **1971 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ- 4574** -

26 ਮਈ 1972

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XXIII ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੀਟਸ (ਹਰਿਆਣਾ ਸੋਧ) ਐਕਟ (1970 ਦਾ XXV) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਸੈਕਸ਼ਨ 12(2) (c) (iii) ਅਤੇ 13— ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੀਟਸ (ਆਮ) ਨਿਯਮ (1962)-'ਨਿਯਮ 21(3) ਅਤੇ 21(5)- ਸੈਕਸ਼ਨ 12(2) (c) (iii) — ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ — ਅਜਿਹੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ — ਕੀ ਮੁਸੀ ਕੋਲ ਹੈ